

VYJÁDRĚNÍ FINANČNÍ SPRÁVY KE „KAUZE FAU“

V návaznosti na zbavení mlčenlivosti ze strany společnosti FAU s.r.o., IČO: 49610431 (dále jen „FAU“ či „Daňový subjekt“), Finanční správa tímto předkládá toto své vyjádření a závěry vztahující se k tzv. „kauze FAU“.

1. Daňová kontrola

Správce daně je ze zákona povinen vyhledávat důkazní prostředky a daňové subjekty a zjišťovat plnění povinností daňových subjektů při správě daní. Z důvodu dosažení zákonné podmínky překročení obratu více než 2 mld. Kč přešla dne 21. 2. 2014 místní příslušnost správce daně Daňového subjektu na Specializovaný finanční úřad (dále jen „SFÚ“).

Dne 8. 4. 2014 tak bylo u Daňového subjektu v souladu s ust. § 80 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“), provedeno místní šetření, přičemž místní šetření je jedním z běžných nástrojů dohledu nad plněním povinností daňových subjektů.

V průběhu konání místního šetření zjistila Finanční správa nesrovnalosti, na jejichž základě pojala důvodné podezření, že mohlo dojít k porušení povinností při správě daní. Z tohoto důvodu byla u Daňového subjektu dne 12. 8. 2014 v souladu s ust. § 85 a násl. DŘ zahájena daňová kontrola.

Předmětem daňové kontroly bylo zdaňovací období květen až říjen 2013 v rozsahu správnosti uplatněných odpočtů DPH, a to v souvislosti s nákupem pohonných hmot (dále také jen „PHM“).

Pro účely provedení daňové kontroly si Finanční správa vyžádala a od Daňového subjektu obdržela evidenci pro účely DPH, daňové doklady, zálohové faktury, doklady o provedených platbách, smlouvy, objednávky, emailovou korespondenci a další dokumenty týkající se provádění obchodů s PHM v příslušném časovém období. Správce daně dále požadoval od Daňového subjektu informace o tom, jakým způsobem obchoduje se svými obchodními partnery.

Dále si správce daně bez součinnosti společnosti FAU opatřil další informace a důkazní prostředky od správců daně místně příslušných k tuzemským společnostem, se kterými Daňový subjekt prováděl obchody s PHM, a informace o plnění daňových povinností zahraničních obchodních partnerů společnosti FAU, a to na základě mezinárodní spolupráce se slovenskou, britskou a maďarskou daňovou správou.

2. Zapojení společnosti FAU do řetězového podvodu

Závěry plynoucí z daňové kontroly dostatečně odůvodnily podezření Finanční správy, že FAU byla zapojena do rozsáhlého řetězového podvodu.

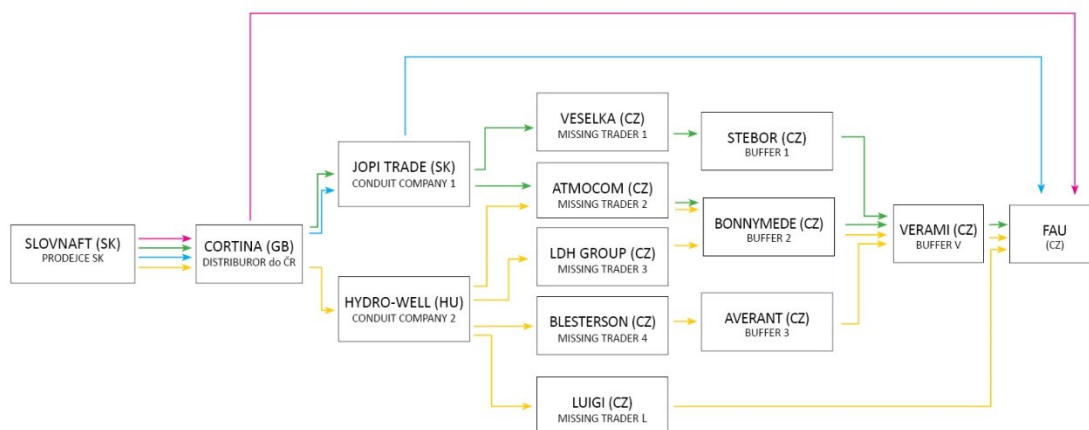
V průběhu daňové kontroly správce daně identifikoval obchodní řetězec společností, mezi nimiž docházelo k obchodům s pohonnými hmotami. Dále bylo zjištěno, že u dvou tuzemských plátců DPH, kteří byli součástí tohoto řetězce na pozici MISSING TRADER, nedocházelo k odvedení daně do státního rozpočtu.

Ve všech kontrolovaných případech se jednalo o nákup PHM (motorové nafty a benzínu) v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně (tedy pod celním dohledem bez možnosti jakékoliv manipulace se zbožím v průběhu jeho přepravy).

V celkovém součtu se fakturačně jednalo o 73 obchodních případů, přičemž přeprava zboží byla prováděna po železnici.

Na počátku pořizoval Daňový subjekt PHM od prvotního dodavatele, standardně prostřednictvím obchodní spolupráce s DISTRIBUTOREM. Nicméně později navázal Daňový subjekt spolupráci s jinými obchodními partnery – BUFFER V a MISSING TRADER L, avšak v podstatě PRODEJCE a DISTRIBUTOR do ČR byly stále tytéž osoby.

Obrázek č. 1 – Schéma řetězce obchodu s PHM

Vysvětlení schématu: Linie růžové a modré barvy znázorňuje obchodní transakce nezatížené podvodem, zelená a žlutá linie značí podvodné transakce.

Do obchodů s PHM se později účelově zapojilo množství společností, a to na pozici MISSING TRADER (bílý kůň), které neodváděly DPH do státního rozpočtu, a dále subjekty na pozici BUFFER, jejichž pozice představovala tzv. „nárazník“ a jejichž úkolem bylo ztížit činnost správce daně při šetření daňových podvodů. Zapojení těchto společností do daného řetězce nebylo v průběhu daňového řízení nikterak reálně odůvodněno, jejich obchodování v řetězci postrádalo ekonomické opodstatnění.

V návaznosti na identifikaci řetězce společností, mezi nimiž docházelo k obchodům s pohonnými hmotami, a v souvislosti s provedenou daňovou kontrolou u společnosti FAU tak bylo zjištěno, že:

- **Přepřavu zboží mezi daňovými sklady zajišťoval pro všechny šetřené obchodní případy výhradně slovenský PRODEJCE, který na vystavených dokladech vždy**

uvedl, do kterého daňového skladu v ČR ta která dodávka směřuje, což v daném případě bylo FAU.

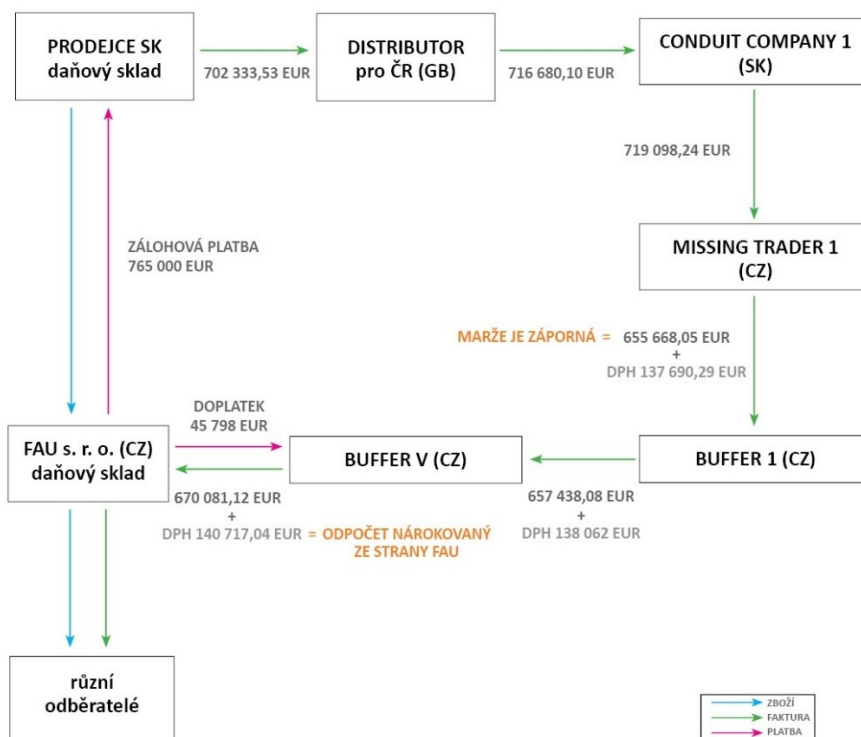
- **V daňovém skladu provozovaném Daňovým subjektem v Přerově skladoval veškeré zboží výhradně Daňový subjekt jako jeho vlastník. Z toho je pak zřejmé, že v situaci, kdy je zboží určeno do daňového skladu Daňového subjektu, který neumožňuje v něm umístit zboží někoho jiného, bylo již při vyskladnění u PRODEJCE zřejmé, že zboží je fakticky určeno pro Daňový subjekt.**
- **Neexistuje ekonomický důvod** pro zapojení dalších společností do řetězce prodejců PHM mimo DISTRIBUTORA.
- V rámci řetězce prodejců PHM probíhala vždy nejprve zálohová fakturace, a to vždy dříve, než byla každá z jednotlivých vlakových souprav vypravena z daňového skladu PRODEJCE. **Veškeré zálohy byly ze strany FAU hrazeny přímo na bankovní účet PRODEJCE.**
- Výše zálohy, kterou fakturoval PRODEJCE DISTRIBUTOROVÍ do ČR, byla ve většině případů nižší (ojediněle pak rovna) než výše zálohy, kterou DISTRIBUTOR do ČR fakturoval svým odběratelům. Částky záloh, které hradila FAU přímo na účet PRODEJCE, přitom byly vždy rovny částkám záloh, které DISTRIBUTOR do ČR fakturoval svým odběratelům. Ostatní subjekty tedy částky záloh pouze formálně přefakturovávaly bez jakékoliv změny (jakéhokoliv navýšení), což nasvědčuje tomu, že rozhodujícími subjekty v předmětných obchodních případech byl PRODEJCE (jako prvotní dodavatel PHM do ČR ze svého daňového skladu), DISTRIBUTOR do ČR (jako smluvní partner PRODEJCE a výhradní garant prodeje PHM do ČR) a společnost FAU.
- FAU zálohové platby poukazovala PRODEJCI pod variabilními symboly, které se až na několik výjimek shodují s čísly zálohových dokladů, které PRODEJCE vystavil DISTRIBUTOROVÍ do ČR. Veškerí obchodníci tak museli postupovat v úzké vzájemné shodě a bez výrazných časových prodlev. **Pokud by se v daném řetězci jednalo o subjekty zcela na sobě nezávislé, nelze předpokládat, že by konečný příjemce zboží znal variabilní symbol na faktuře, která byla určená DISTRIBUTOROVÍ.**
- Ačkoli zálohy byly Daňovým subjektem hrazeny přímo na účet PRODEJCE, doplatky byly dle zjištění správce daně hrazeny společností FAU vždy konkrétnímu přímo přecházejícímu dodavateli. Ve vztahu k dodavateli FAU, MISSING TRADER L, je zdokumentováno, že výše odpočtu DPH uplatněného FAU činí dle kurzového přepočtu Kč 15.420.958,99, zatímco úhrada doplatek (směřovaná dle dispozic tohoto dodavatele na bankovní účet zcela jiné slovenské společnosti) činila toliko Kč 6 417 189,65. Tato částka, pokud by jí MISSING TRADER L mohl disponovat, tedy sama o sobě nemohla být dostačující k úhradě jeho vlastní daňové povinnosti na DPH za dodání zboží v tuzemsku, čehož si společnost FAU musela být vědoma.

Ve vztahu k dodavateli společnosti FAU, BUFFER V, je zdokumentováno, že výše odpočtu DPH uplatněného FAU činí dle kurzového přepočtu Kč 202 565 824,13, čemuž

odpovídá fakturovaná částka v EUR ve výši 8 676 669,95 plus 5 152 643,06 Kč (v případě dvou faktur vydaných BUFFER V v červenci 2013 bylo fakturováno v Kč). Výše doplatků k zálohovým fakturám přitom představuje částku 5 806 188,06 EUR plus 5 036 557,87 Kč. Je tedy zřejmé, že ani tyto částky samy o sobě nemohly být pro BUFFER V dostačující k úhradě jeho vlastní daňové povinnosti na DPH za dodání zboží v tuzemsku, čehož si FAU rovněž musela být vědoma.

- Společnosti na pozici **MISSING TRADER** jsou prázdnými „schránkovými“ společnostmi, které **neplnily zákonem stanovené daňové povinnosti** a ve vztahu k předmětným obchodním případům **snížily jednotkové ceny** dále prodávaných PHM. O účelovosti těchto společností svědčí též fakt, že byly vždy registrovány jako distributoři PHM na velmi krátké časové období.
- **Společnost FAU pořizovala PHM za cenu nižší, než činila prodejní cena PRODEJCE** (viz obrázek č. 1, růžová linie) ve vztahu k DISTRIBUTOROVÍ do ČR, což se týká řetězce se zapojením MISSING TRADERA 1 v období 5-6/2013 (viz obrázek č. 1, zelená linie) a veškerých řetězců se zapojením CONDUIT COMPANY 2 v období 7-10/2013 (viz obrázek č. 1, žlutá linie). Pouze v některých případech se zapojením CONDUIT COMPANY 1 pořizoval Daňový subjekt PHM za cenu sice vyšší, než činila cena PRODEJCE, ale tyto ceny byly nižší, než ceny, za které prodával PHM dále v řetězci DISTRIBUTOR do ČR anebo CONDUIT COMPANY.

Obrázek č. 2 – Schéma vývoje ceny PHM v řetězci

Jak je vidět z obrázku č. 2, cena pohonných hmot měla v rámci řetězce klesající tendenci. Vložené subjekty prodávaly FAU pohonné hmoty za nižší cenu, než za jakou ji nakupovaly, tedy se zápornou marží. Pokud by však tyto společnosti v daném obchodním řetězci vykazovaly znaky standardního tržního chování, mělo by dojít k tomu, že na konci řetězce byla cena zboží vyšší než na jeho počátku. Uvedené schéma vykazuje typické znaky řetězového podvodu na DPH.

- **FAU realizovala v období 1-4/2013 12 nákupů PHM přímo od DISTRIBUTORA** do ČR a v těchto případech vždy přiznala pořízení zboží z jiného členského státu. Pořizovací cena takto nakupovaných PHM přitom byla s výjimkou posledního případu vždy výrazně vyšší oproti obchodním případům realizovaným od května 2013 prostřednictvím BUFFER V a MISSING TRADER L. DISTRIBUTOR do ČR byl v r. 2013 jediným subjektem, který mohl do ČR dodávat PHM PRODEJCE prostřednictvím ucelených vlakových souprav do daňových skladů v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně.

Pokud FAU mohla v minulosti nakoupit PHM přímo od DISTRIBUTORA do ČR, je zřejmé, že zapojení dalších subjektů do obchodního řetězce nebylo nezbytné, ale ryze účelové s cílem možného snížení ceny na úkor odvodu DPH.

3. Postup Finanční správy vůči FAU

Souběh nástrojů užitých Finanční správou, tedy ručitelských výzev a zajišťovacích příkazů, byl odůvodněn protiprávním jednáním FAU a jejích dodavatelů, které vedlo k důvodné obavě o schopnosti FAU uhradit daň z přidané hodnoty v budoucnu.

Společnost FAU musela vědět, že v případě, kdy platby hradí na zahraniční účet dodavatele, který nebyl zveřejněn, v souladu s ust. § 109 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty za odvedení DPH tímto dodavatelem ručí. Vzhledem ke skutečnosti, že dodavatel FAU neodvedl daň řádně, vznikla FAU platební povinnost z titulu ručení za odvod této daně.

Dne 22. 4. 2015 byla v návaznosti na shora uvedené vydána Finančním úřadem pro Jihomoravský kraj, Územním pracovištěm ve Vyškově, výzva k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem za období měsíce září 2013.

Dne 7. 8. 2015 byly vydány ručitelské výzvy za dalších pět měsíců (květen, červen, červenec, srpen, říjen 2013).

Společnost FAU byla tedy vyzvána k úhradě nedoplatku na DPH jako ručitel svého dodavatele v celkové výši 200.374.719,53 Kč.

Následně byl mezi Daňovým subjektem a Finanční správou zahájen dialog s cílem dohodnout postup při úhradě dlužné částky vzniklé z titulu ručitelských výzev.

Daňový subjekt požádal Finanční správu o posečkání s úhradou dlužné platební povinnosti, která byla mj. zdůvodněna příslibem navýšení základního kapitálu o 100 mil. Kč do konce srpna 2016 s tím, že tento bude použit na úhradu daňového nedoplatku na DPH z titulu ručení. Na základě tohoto příslibu probíhala dále intenzivní komunikace mezi Finanční správou a Daňovým subjektem. FAU taktéž požádala, aby nebyla zaevidována do evidence daňových

dlužníků, neboť by tak pozbyla oprávnění k provozování daňového skladu a k distribuci pohonných hmot.

Příslib navýšení základního kapitálu však nebyl ze strany Daňového subjektu ve stanovené lhůtě realizován. V tomtéž období byla také daňová kontrola SFÚ před ukončením. Z průběžných zjištění vyplývalo důvodné podezření Finanční správy, že společnost FAU se vědomě účastnila řetězového podvodu na DPH.

Tyto skutečnosti ve spojení s majetkovými poměry společnosti FAU odůvodnily okamžité vydání zajišťovacích příkazů podle ust. § 167 a následujících DŘ, na úhradu v budoucnu doměřené DPH za období květen – říjen 2013, neboť zde byla současně důvodná obava, že možnost domoci se uspokojení daňových pohledávek bude v budoucnu výrazně ztížena či dokonce zcela znemožněna. V této době existoval důvodný předpoklad, že na základě výsledků daňové kontroly dojde ke stanovení DPH za jednotlivá zdaňovací období od května roku 2013 do října roku 2013 v souhrnné výši bezmála 218 mil. Kč. Dne 23. 9. 2016 proto SFÚ vydal shora avizované zajišťovací příkazy na dosud nestanovenou DPH.

Zpráva o daňové kontrole byla dokončena a vyhotovena dne 6. 1. 2017 a na jejím základě byly dne 7. 2. 2017 vydány dodatečné platební výměry na DPH za období od května roku 2013 do října roku 2013.

4. Nesouvislost daňového a insolvenčního řízení Daňového subjektu

FAU nebyla schopna v plné výši uhradit žádný ze svých závazků plynoucích z použitých nástrojů Finanční správy, a tudíž jejich souběh nebyl důvodem pro zahájení insolvenčního řízení.

Dne 11. 10. 2016 bylo na základě dlužnického návrhu zahájeno insolvenční řízení Daňového subjektu z důvodu hrozícího úpadku. Tento hrozící úpadek však nelze spojovat s postupem Finanční správy, která uplatnila vůči Daňovému subjektu souběh ručitelských závazků a zajišťovacích příkazů.

Otázkou souběhu uplatněných nástrojů Finanční správy k vymožení daňové povinnosti se zabýval Krajský soud v Ostravě, který dne 14. 6. 2017 vydal rozhodnutí v řízení o žalobě proti rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství (dále jen „OFŘ“) ze dne 20. 10. 2016, jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeny zajišťovací příkazy SFÚ. Krajský soud v Ostravě rozsudkem napadané rozhodnutí OFŘ a zajišťovací příkazy zrušil.

Soud se však v daném rozhodnutí vůbec nezabýval meritem věci, tedy zda se Daňový subjekt účastnil obchodování v řetězci zasaženém podvodem DPH či nikoliv a zda byl nárok na plnění daňové povinnosti ze strany Daňového subjektu oprávněný či nikoli. Soud se ve svém rozhodnutí neztotožnil s postupem Finanční správy pouze z důvodu souběhu výše uvedených nástrojů Finanční správy. Finanční správa podala proti rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě kasační stížnost a případem se tak bude zabývat Nejvyšší správní soud. V této souvislosti Finanční správa uvádí, že konkrétní případ je individuálního charakteru a Finanční správa pouze uplatňovala nástroje v souladu s právním řádem.

Souběžné uplatnění zajišťovacích příkazů a ručitelských výzev nemělo na úpadek Daňového subjektu žádný vliv. Daňový subjekt by nebyl schopen uhradit ani samotný daňový nedoplatek vzniklý z titulu ručení za svého dodavatele, jak je popsáno v bodě 3 této zprávy.